

Author: Dormán, Miklós

Affiliation: University of Technology, BME, Budapest

LAYERING BETWEEN THE PERIODS

Citation: Metszet, Vol 15, No 2 (2024), pp 44-49,

<https://doi.org/10.33268/Met.2024.2.6>

Received: 12 March 2024

Accepted: 22 March 2024

Published: 22 April 2024

MESTER UTCA 43, BUDAPEST, HUNGARY; ARCHITECT:
BOTOND ZSOLT DOBOS DLA

Over the past two decades the dynamic regeneration of Budapest's Ferencváros district has often raised the question of how to redevelop historical buildings. This example explores the idea of preserving the original facade and placing a new, almost opposing, architectural form within and above. Combination of styles and technologies informs a more adventurous form of development than the usual historicism approach, yet the original character is not lost to prosperity.

RÉTEGZŐDÉS A KORSZAKOK KÖZÖTT

MESTER UTCA 43. LAKÓÉPÜLET BŐVÍTÉSE | FERENCVÁROS, BUDAPEST

A Mester utcán végighaladva jellemzően 4-5 emeletes házak alkotják a térfalakat. Nem így volt az egykori kétemeletes borozó-fogadó esetében, melynek emlékét a sarkon elhelyezett tábla őrzi: „Az arany szőlőfürthöz” felirattal.

- 01 Épület feltárulása a Rimanóczy Gyula által tervezett rendelőintézet szomszédságában
- 02 Homlokzati utcakép a Mester utcán

ÉPÍTÉS | ARCHITECT
Dobos Botond Zsolt DLA

FOTÓ | PHOTO
Danyi Balázs

SZERZŐ | AUTHOR
Dormán Miklós

— Ferencváros rehabilitációs folyamatainak köszönhetően az ingatlanpiac lehetőséget látott az épületben, így már a 2000-es években gondolkodtak a lehetséges átépítésen. Budapest számos épületénél, így Ferencvárosban is jellemzően ráépítéseket vizionálnak a befektetők. Ezek a továbbépítések gyakran nem foglalkoznak kellő mélységében sem az épület hierarchikus felépítésével, sem a történeti homlokzatképzéssel. Számos esetben, ahol nincs helyi védettség az épületen, a tervezők a koncepcióalkotásnál figyelmen kívül hagyják az épület hagyományos tektonikus homlokzati rétegződését: a különböző építési korok határait nem tartják meg egyértelműen,

bizonytalan csatlakozások és átmenetek alakulnak ki a felújított egykori épület és az új kortárs ráépítés között.

— Amikor az Intramuros iroda megkapta a tervezési feladatot a Mester utca 43. saroktelekre, fontos alapvetés volt a kortárs beavatkozás szigorú különválása a meglévő épülettől. Alapelvük volt, hogy tisztán lehessen látni a rétegződést olyan egyértelmű képletben, mint a hamburgi Elbphilharmonie, a madridi CaixaForum vagy a budapesti Hard Rock Hotel esetében. A fenti új tömeget visszahúzták a párkányzattól, ami neutrálisabb addíciót eredményez, és utcaképi szinten a perspektíva hatására még inkább visszafogottságot sugároz. A sarokepület

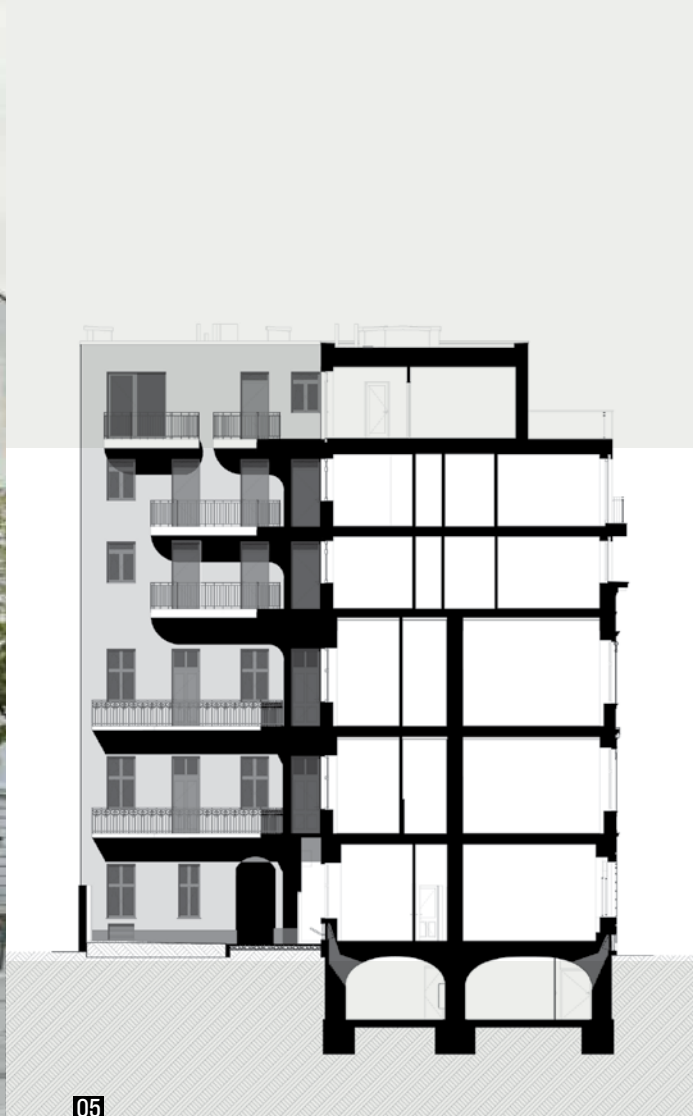

- 03 Meglévő és új térbeli
homlokzatplasztika
- 04 Épülettömeg a sarok felől
- 05 Árnyékolt keresztmetszeti
rajz

03

04

05

új épületrészének formálására az utca túloldalán álló, Rimanóczy Gyula tervezte rendelőintézet teremtett előképet, amelynek felső szintjei áramló hatást keltenek. Az áramlás dinamikájára hangol a mélyszürke és mélybarna színű reflexív homlokzati csempeburkolat is. A mázas kerámiaburkolat az utóbbi időben újra terjed a kortárs magyar építészetben, például a nem messze épült, Kis Péter tervezte Práter utcai lakóépület homlokzatán. A szocialista modern építészetben kevés jól sikerült csempeburkolat van jelen, amelyet pozitív példaként emlegetünk. Napjainkban a hazai építészet félve alkalmazza ezt a burkolatot, aminek oka részben a szocmodern építészeti asszociáció, részben pedig a kivitelezéstől való félelem. Sok esetben látjuk a burkolat lehullását kültéri csempeburkolatoknál. Amennyiben a Mester utca 43. kültéri csempeburkolata időtálló lesz, változtathat az alkalmazás megítélésén. Dobos Botond tervezőre inspirációként hatott a késő modern homlokzatképzés csempehasználat, mint a Mester utcáról nyíló Tinódi u. 9–11. homlokzata, Vadász György Budakeszi úti diplomata-lakóparkja és a Villányi út elején álló ikonikus Bakos György-épület. Az ablakok tagozódásánál megjelenik a zöld szín, amely szintén a szemközti Rimanóczy Gyula-épületre rímel.

—Az épület egykori fogadójának bejáratánál most patika található, melynek felirata monokróm módon neutrális, visszafogott homlokzati tipográfiát eredményez, ám a dupla modern színes cégérezés kicsit megtöri a meglévő épület építészeti nyugalma. Az épületbe betérve és

01
03

felfelé tekintve is egy rétegződést látunk, viszont itt már fokozatos váltást és feloldódást mutat a koncepció. A meglévő gangok szögletesek, míg az új gangok lekerekítettek. Ahogy felfele haladunk, a gangból le is válik az erkély egy része, ezzel fokozva a feloldódást. Az épület belső udvarába bekerült új lift teremt vertikálisan kapcsolatot a szintek között. A lift mögött korábban hosszán egy falmaradvány állt, amelynek elbontása fellazította a belső udvart, és távolabbi átlátásokat eredményezett.

—Az épületben kialakított lakások jellemzően két csoportba oszthatók, a századfordulót követő időszakban épült polgári lakásokra és az új szinteken kialakított, a mai korra jellemző alaprajzi kialakítású lakásokra. Az előbbi lakások alkalmazkodnak a meglévő homlokzati megnyitásokhoz, a fenti lakások pedig nagyobb megnyitásokkal, terasszal szolgálnak kortárs minőséget.

—Összességében egységes és minőségi rétegződését látjuk két távoli építészeti korszaknak, melyben az új kortárs szintek alárendelten viselkednek annak ellenére, hogy a meglévő épület felett helyezkednek el. A térségben a hasonló ráépítések közül kimagasló építészeti érzékenységet mutat a ház. A csempeburkolat bátor, mégis visszafogott alkalmazása új helyzetet teremthet a kortárs hazai építészeti diskurzusban.

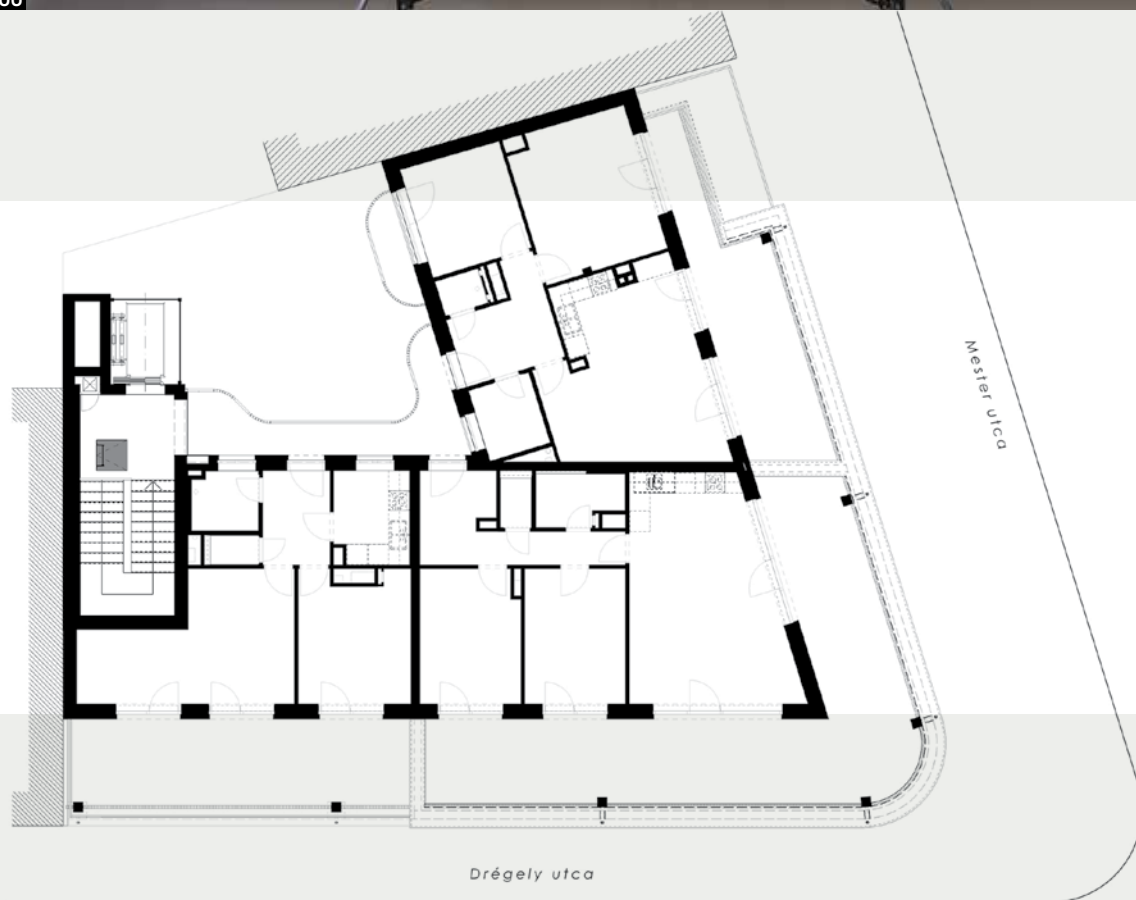
06
07

08

04

06

07

08

- 06 A belső udvar vertikális feltárulása
- 07 A legfelső szint alaprajza
- 08 Az új épületrész terasza, rálátással a Mester utcára

*A csempeburkolat bátor,
mégis visszafogott alkalmazása
új helyzetet teremthet a kortárs hazai
építészeti diskurzusban*

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Gönczi Ambrus és Winkelmayer Zoltán: „Ferencváros közelebbről – Homlokzati dísz a Mester utca 43 számú házon”, *Ferencvárosi Művelődési Központ és Intézményei*, 2020/15, hozzáférhető: <https://www.fmkportal.hu/index.php?name=helytorteneti_hirek_2020_15> [utolsó belépés: 2024-03-14].
- [2] Aczél, Gábor: A Középső-Ferencváros rehabilitációjának értékelő tanulmánya [doktori értekezés], Pécsi Tudományegyetem 2011, hozzáférhető: <<http://pea.lib.pte.hu/bitstream/handle/pea/8481/acz-el-gabor-dla-2011.pdf>> [utolsó belépés: 2024-03-14]
- [3] Szépvölgyi, Viktória: „Tényleg hallani minden hibát! – Elbphilharmonie, Hamburg”, *Metszet*, Vol 8 (2017), No 4, pp 18–23.
- [4] Dombóvári, János: „Áthangszerelt finálé – Hard Rock Hotel Budapest, Nagymező utca”, *Metszet*, Vol 11 (2020), No 5, pp 58–63, hozzáférhető: <<https://doi.org/10.33268/Met.2020.5.7>> [utolsó belépés: 2024-03-14].

ÉPÍTÉSZET: Dobos Botond Zsolt DLA (Intramuros Kft.) | ÉPÍTETŐ, TULAJDONOS: Vopi-Mester Kft. | ÉPÍTÉSZ MUNKATÁRSÁK: Bokányi Imre, Erdélyi-Gáspár Judit, Fenyvesi Judit, Fügedi Andrea | STATIKA: Kovács István, Jelfi Szabolcs (Kovács és Kovács Stúdió Kft.) | ÉPÜLETGÉPÉSZET: Battai Tibor, Nagy János (Battai Kft.) | ÉPÜLETVILLAMOSSÁG: Kiss Tibor (TRAG-Plan & Engineering Services Kft.) | TŰZVÉDELME: Hatlacki József (Stone Fire Kft.) | FELVONÓ: Keller András (Keller Hidrolift Kft.)

ABSTRACTS

Author: Wesselényi-Garay, Andor; **Title:** FROM SMALL HOUSES TO SMALL HOUSES

Citation: Metszet, Vol 15, No 2 (2024), pp 12-19, DOI: 10.33268/Met.2024.2.1

CABINS, ŐRISZENTPÉTER, HUNGARY | Architects: GÁBOR U. NAGY AND MARCELL OROVA

The design of new single occupancy cabins starts with the idea of "a box or house, possibly a box-like house" where the process of generating geometric balance initiates the external form, within this

limiting geometry organization of functions needs to be approached in such a manner that the need to design individual items of furniture follows on naturally. Questions of local identity are informed by the choice of

materials and general orientation, bearing in mind that architects do not generate a regional character, as this is an act of community over time.

Author: Babos, Annamária; **Title:** INSTEAD OF THE HALLWAY TRY OPEN CORRIDORS?

Citation: Metszet, Vol 15, No 2 (2024), pp 20-25, DOI: 10.33268/Met.2024.2.2

Drawing from comparison of two cohousing projects, one in Barcelona the other in Vienna, the importance of shared space can be examined. Namely the open corridor

system and how it impacts the sphere of public/private use patterns. The sense of community generated by such use patterns can be a positive contributor regarding

residential development as a social and economic tool if designed correctly.

Author: Szabó, Árpád; **Title:** WILD NOVEL APARTMENT AS URBAN IDENTITY

Citation: Metszet, Vol 15, No 2 (2024), pp 26-31, DOI: 10.33268/Met.2024.2.3

WILDGARTEN APARTMENTS, VIENNA, AUSTRIA | Architects: ENRIQUE ARENAS LAORGA, LUIS BASABE MONTALVO AND LUIS PALACIOS LABRADOR

Housing can serve social goals when correctly managed as tool towards urban redevelopment. This project strives towards the goal of integrating different social backgrounds of occupants and linking

them with a matrix of green spaces, an architecture that reflects the urban/natural duality. The relationship with its surrounding environment leads to a sensitive balance of scales, which guarantee good sunlight to

all interior rooms, the south-facing gardens, and the intermediate open spaces, creating a friendly transition with the neighbouring environs.

Author: Ware-Nagy, Orsolya; **Title:** THREE SMALL HOMES, JAPANESE STYLE

Citation: Metszet, Vol 15, No 2 (2024), pp 32-37, DOI: 10.33268/Met.2024.2.4

CUADRO NAKANO NORTH, TOKYO, JAPAN | Architect: RYUICHI SASKI

Recent housing challenges in Tokyo lead to the set of variables which helped generate this apartment building and parking spaces, where the design is heavily dependent upon a linking stairwell that also functions as

a storage space. working within a controlled and limited material and colour palette an uncluttered collective set of spaces has been generated. The final building takes advantage of natural lighting and

ventilation to remove the need for extensive mechanical building solutions, leading towards a rich living experience within a limited space.

Author: Wettstein, Domonkos; **Title:** CONTEMPORARY CHARACTER INHERENT IN A SMALL TOWN

Citation: Metszet, Vol 15, No 2 (2024), pp 38-43, DOI: 10.33268/Met.2024.2.5

URBAN REHABILITATION PROJECT, BALATONFÜRED, HUNGARY | Architect: TAMÁS VARGA DLA

Settlements along the shore of Lake Balaton have undergone significant transformation over the last decade. In addition to the intensive development of waterfronts and the expansion of the functions of tourist facilities, the value of the existing village areas has also

increased. The transformation was facilitated by the agglomeration of the region, the prominence of four-season uses and the after effect of pandemic, and today it is increasingly difficult to draw a line between the permanent population, those who build a second home that

expires periodically but in four seasons, and vacationers. It has become timely to renew the settlement parts of the ancient village, which is also a complex challenge for contemporary architecture.

Author: Dormán, Miklós; **Title:** LAYERING BETWEEN THE PERIODS

Citation: Metszet, Vol 15, No 2 (2024), pp 44-49, DOI: 10.33268/Met.2024.2.6

MESTER UTCA 43, BUDAPEST, HUNGARY | Architect: BOTOND ZSOLT DOBOS DLA

Over the past two decades the dynamic regeneration of Budapest's Ferencváros district has often raised the question of how to redevelop historical buildings. This

example explores the idea of preserving the original facade and placing a new, almost opposing, architectural form within and above. Combination of styles and

technologies informs a more adventurous form of development than the usual historicism approach, yet the original character is not lost to prosperity.

Author: Nagy, Csaba; **Title:** BETWEEN THE TREES IN HÚVÖSVÖLGY

Citation: Metszet, Vol 15, No 2 (2024), pp 50-55, DOI: 10.33268/Met.2024.2.7

APARTMENTS, BUDAPEST, HUNGARY | Architects: DÁNIEL DÉRI AND ÁDÁM PÁSZTOR

Architectural attitudes can lead towards varied levels of success, some guided by intuition, some prefer a cognitive path to

the goal. This project is a good example of how a rational, conscious design approach can lead to a good and pleasant living

environment - setting an example for others - as well as an intuitive, emotional one.